

Cezar PRICOP

Satul – o grotă din Himalaia

Satul românesc este pe ducă – ducă-se învârtindu-se! (Pardon!). Greu ca sa accepți, dar exact așa se întâmplă. Totuși, incredibil că 40% din populația României locuiește încă la țară, adică puțin peste jumătatea întregului. Practic, în jur de 9 milioane de români. Cu toate acestea un sfert din pământul agricol al țării noastre este necultivat – pârloagă! (Vă mai amintiți acest cuvânt?) Apoi, dintre tineretul sătesc doar 1% ajung în facultăți. Alarmant! Se pleacă în Spania și Italia în masă – exodul! Așa că populația de la sat este îmbătrânită. Vin capitaliștii și cumpără terenul agricol pe nimic: maxim o mie dolari pe hectar. Vă dați seama cât costă țara noastră?! Am făcut eu socoteala: cca. 10 miliarde (O mie de dolari de căciulă de român activ; asta mai înseamnă și cam o lună și ceva de război – America cheltuie în Irak 186 milioane de dolari pe zi). Am întâlnit un belgian care și-a vândut garsoniera din periferia orașului Bruxelles și și-a cumpărat 100 de ha de teren în Jud. Ialomița (lasă că prin interpuși!). Pământ cât vezi cu ochii, și încă mai mult de atât. E afacerea vieții lui. Și l-a lăsat așa, pârloagă (plătește impozitul anual în valoare de o săptămână de muncă prestată în țara lui). Peste 5 ani acest pământ va valora de 20 ori mai mult – cel puțin! Și mă adresez în mod direct acum: Dacă puteți economisi o mie de dolari, în fiecare lună, vă puteți cumpăra un hectar de pământ agricol. Într-un an, 12 ha de pământ românesc. Dar voi nu sunteți capitaliști, nu-i așa? (Lasă-l pe belgian). Turcii, de exemplu, sunt. Pentru că în jud. Teleorman sunt 2 *istambulieni* pe cale de a acapara tot – cumpără tot ce se vinde! (Ai o înmormântare urgentă? Nu ai bani de cruce și pomeni? Vinde-ți pământul! Doar nu i-l pui mortului între cele 4 scânduri! Noi vă oferim bani *peșin* – iată un cuvânt capitalist de origine turcă. Pomenile și slujba bisericească, pe *Ceea Lume*, o să-i prindă tare bine!)

Lucian Blaga spune că „*veșnicia s-a născut la sat*“, aici se păstrează toate miturile noastre. Rebreanu, că țaranul român este „începutul și sfârșitul“ ființei românești, că pentru el pământul este „o ființă vie“. Citez în continuare din Blaga: „*A trăi în sat înseamnă a trăi în zăriște cosmică și în conștiința unui destin emanat din veșnicie...*“ „*Conștiința surdă, mocnind sub spuza grijilor și a încercărilor de tot soiul, conștiința de a fi o lume pentru sine a dat satului românesc, în cursul multelor secole foarte mișcate, acea tărie, fără pereche de a boicota istoria*“.

Ori că ruptura dintre lumea satului și intelectualii care au încercat să-i înțeleagă sensul se cascadează ca o prăpastie, ori că încă și acum lumea satului continuă să saboteze Istoria (Mai există varianta lipsei de viziune a liderilor politici, sau oblojeala prin Biserica Națională, dar sunt alte teme). Și conținut: cf. acestei logici, țaranul român nu suportă capitalismul, nu-l înțelege, se simte agresat de această formă de organizare, așa că-l sabotează, cu toate cele, în continuare. Confirmă acea teorie care acordă protestantismului și, prin el, catolicismului, abilități din care se hrănește lumea unde capitalul ia forme și abilități magice (Max Weber). Cincul Cioran, altfel pare-se cel mai lucid intelectual român, ne amenința că țara noastră va ieși din starea ei vegetativă numai dacă își va elimina țararii ei și dacă va strivi filosofia lor de existență bazată pe resemnare, toleranță, milă ortodoxă. To-

tuși, și el, în mansarda lui din Paris pentru care plătea o chirie mică, la bătrânețe, deci mai înțelept, ajunsese ca să se întrebe cum de pot bogății ca să moară când știu că nu pot lua cu ei averea. Eliade a fost supărat de melancolia și lipsa de virilitate spirituală caracteristică moldovenilor, dar aceste „defecte“ sunt mult mai prezente în județul Teleorman decât la Suceava. Așa că pe unde și care e logica?

Eu unul, să recunosc și să vorbesc acum despre persoana mea, trăiesc cu nostalgia satului – și mulți ca mine sunt! Și nu e vorba doar de dorul pentru Vârsta de aur, de copilăria pe care într-un sat am trăit-o – cel puțin asta îmi place să cred! De fiecare dată când sunt copleșit de problemele vieții, când cad în vagotomie, mă refugiez (cu gândul) la țară. Câteodată mă surprind că fizic sunt aici, dar cu sufletul acolo – și mă sperii. Nu e bine, nu e sănătos, îmi zic. Și-mi mai amintesc că în acest fel sunt predispus melancoliei și în consecință singurătății (Melancolia roade ființa ca un acid). Atunci fac planuri de a mă muta cu totul la țară. Cu ce am eu, cu ce mai pot împrumuta, mă duc în satul acela și mă apuc de afaceri. Poate mă mai asociez cu cineva. Acolo oamenii sunt simpli, că vezi prin ei, nu sunt șmecheri, n-au multe principii deșănțate, o să mă descurc. Oho, am multe planuri: Fac sucuri naturale; cereale pentru micul dejun; turte fibroproteice din cereale pentru sportivi; țuică adevărată; legume și fructe uscate pentru musli; ceaiuri și plante medicinale, etcetera. Bineînțeles că toate acestea vor fi naturale, nu umflate cu hormoni – mi se pare normal! Și au fost multe dăți când m-am dus acolo cu gândul ăsta. Dar nu știu ce fenomene supranaturale se întâmplă, că după maxim o săptămână mă întorc. Să vă explic: lucruri pe care în oraș le fac în câteva minute, la țară îmi ia ore. Ce exemplu să vă dau? Până la primărie sunt 7 Km. Distanța asta o parcurg la oraș în câteva minute și de multe ori pe zi. La țară, tot cu mașina, ca să mă duc până la primărie și să mă întorc îmi ia o zi întreagă. Chestii pe care le faci în mediul urban fără probleme, la țară, dintr-o dată, devin complicate și acaparante. Apoi meteorologia. La oraș nu mă afectează cu nimic, la țară timpul pe care îl descifrez pe ceas își pierde din valența sa. Există rasărit de soare, amiază; plouă, e vânt, noaptea sunt stele, lună plină câteodată, dimineți friguroase; brumă și îngheț; vă amintiți boarea aia perfidă care usucă și crapă buzele? – și tot programul ți-l faci după aceste fenomene. Și-am mai observat că după o săptămână petrecută acolo, întorcându-mă, mi-e

foarte greu să mai vorbesc; uit să mă mai exprim. Vocabularul mi se diminuează, comunicarea devine dificilă. Știți ce am mai constatat? Țararii de acolo nu fac baie cu zilele (ce să mai zic de spălatul pe dinți!). Totuși ei nu miros urât. Pe când eu, fără să fac vreun efort fizic, dacă aș face ca ei, pur și simplu m-aș dezintegra într-un nor toxic. În concluzie, ca să n-o mai lungesc cu evocări prea personale, în satul în care vreau să mă „exilez“ devin atât de liber încât nu mai pot face nimic altceva decât să gust. Dar libertatea asta nu ține deloc de foame, și de aceea sunt nevoit ca să mă întorc și s-o iau de la capăt cu toate – și cu nostalgiile la fel.

Dar nu toți românii s-au născut la țară – de unde acest dor de ducă? De ce se zice că românul s-a născut poet? De unde această teamă de modernitate, această predispoziție spre contemplare și melancolie, dorința de a sabota Istoria, care și cum ne pricepem fiecare. Nu vreau să generalizez, cred că toți românii, la o anumită vârstă, visează marea lor evadare din Timp în Vremuri. În țara lui trăind, românul se comportă ca un exilat perpetuu; în țări străine, abia de la a treia generație începe să se schimbe, ca mod ontologic de a se situa în Lume – și niciodată deplin rupt de origini.

Mircea Eliade s-a născut în București. Așadar n-ar fi trebuit ca să resimțim aceste doruri. Și totuși. Citez din Jurnalul său: „...*de când am fost în India mă susține în permanență un gând, și anume că orice s-ar întâmpla, există, undeva, o peșteră, o grotă în Himalaia, care mă așteaptă*“. Iată cum mai poate fi denumit satul românesc: o peșteră; chiar o grotă. Perfect!

O grotă metafizică – dar: atâta timp cât această grotă există, avem un refugiu, fie el și închipuit, fie el și iluzoriu. La urma urmei, ce ne ține în viață, nu iluzia? (Illud Tempus) Orice s-ar întâmpla, știu că oricând pot evada, pentru că grotă mă așteaptă – pe mine și numai pe mine! Poate că ar trebui ca să o scriu cu literă mare: *Grota*. De aceea când mă duc la țară totul e altfel. Până și timpul curge altcumva; și aici mă pot face invizibil, că legile fizicii moderne nu se aplică.

Nu încerc ca să vă conving, dar nu se poate să nu vă alarmez. Cumpărați-vă *Grota* dacă nu aveți deja una. Încă se mai poate, mai există – și e ieftin. Știu că încercați să scăpați, că vă bântuie, dar nu se poate, credeți-mă. De România nu poți scăpa decât în această Grotă. Dacă n-ai o Grotă, viața îți pune piedică când ți-e lumea mai dragă. Dacă nu o faciți voi, *istambulienii* ăia doi și cu *bruxelianul* ăla au în plan ca să achiziționeze tot. Am auzit că vor ca să

cumpere și cimitirele, ca la Roșia Montană, ca să extragă aur.

Cumpărați o Grotă în România pentru copiii voștri, cine știe, poate că ei o să aibă nevoie, dacă pe voi nu vă mai interesează (aici aveți dreptate, dar România nu-i a lui Bănescu, nici a lui alde Vadim Tudor). V-am spus, e ieftin: o mie de dolari hectarul.

Fotografie de Peter Kayafas © – București, 2003